

Teatrul Național din Iași

■ CHIȚIMIA

de Ion Băieșu

Premiera : 16 februarie 1975
Regia : ANCA OVANEZ-DOROȘENCO. Scenografia : GEORGE DOROȘENCO.

Distribuția : DIONISIE VITCU (Chițimia I); EMIL COȘERU (Chițimia II); VIRGINIA RAICU (Vica); MARCEL FINCHELESCU (Profesorul); VALERIU BOBU (Japonezul); VALERIU BURLACU (Filozoful).

Într-o noapte de vară am dormit într-o cameră căptușită cu ziere îngălbenite, uscate ca un strat transparent de pudră pe-o față. Senzația pe care am avut-o atunci a fost că acolo, indiferent când și din ce motive, a murit ceva.

Aceeași senzație am avut-o văzînd pereții de subsol ai camerei lui Chițimia, scorojiți și incolori, din spectacolul regizat de Anca Ovanez-Doroșenco, văzînd apoi desprinderea din timp a lui Dionisie Vitcu și rizînd copios de ipostazele anacronice în care se cufundă, cu concursul generos al partenerilor săi grotești, Profesorul și Filozoful, interpretați aici de Marcel Finchelescu și Valeriu Burlacu. A murit ceva, aceasta e starea dramatică predominantă a spectacolului și cred că și cheia piesei, pentru că adevărata personalitate a lui Chițimia abia de acum încolo se pare că rezultă, tristă, ridicolă și uscată ca niște foi de hîrtie îngălbenite de vreme și ușor destrămate în pulbere. Așa se întîmplă ori de cite ori viața e învinsă de ceva și compromisă, ori de cite ori alternativa dinamică a unui mod de a fi e substituită unui mod încremenit, rigid și alterat, de existență. Și poate încă altele — căci sugestia autorului e bogată și nu se referă la un aspect superficial de dedublare a personalității umane, ci implică esența acestei personalități, e o oglindă care arată „strîmb“, deci adevărat, trăsăturile interioare ale unui personaj care se introspectează. Chițimia se introspectează în strădania de a-și afla adevăratul nume și adevărata personalitate, iar lucrul acesta îl face cu luciditatea uimită a celui care știe că „a murit ceva“ în viața lui. Foile îngălbenite și ușor destrămate în pulbere sînt celelalte ființe, care-i alcătuiesc universul fals, ipostaze ale pro-

prii sale căderi. Dionisie Vitcu e uimit și serios, introspecția sa are o calmă concentrare și în confruntarea cu ipostazele proprii lui condiții păstrează în permanență un ton detașat și ironic. L-am văzut și în Vinătoarea regală a soarelui, pe un fond de amplă rezonanță, aproape tragică; și am descoperit acolo ceea ce — asociat și cu rezonanța de un dramatism straniu a lui Percișin, din varianta T. V. cu Micii burghezi — dovedește originalitatea profundă a acestui interpret și capacitatea lui de a înfrunta roluri de mare rezonanță din literatura universală. Virginia Raicu e o parteneră potrivită, ea întruchipează în Vica, realist și exact, amărăciunea unei vieți mărunte, uscate și neîmplinite, cu toate stridentele care decurg de aici și micile momente de regăsire înduioșată a unei feminități trădate. Profesorul și Filozoful vin din universul „omului cu idei“ al lui George Ciprian, au, adică, pînă la un punct, eleganța și ușoara fascinație a acestuia, ceea ce mi se pare că dă savoare estetică spectacolului și ținută în parodie. Evident, Marcel Finchelescu și Valeriu Burlacu ciștigă aplauze pentru consecvența acestei ținute, care nu expiră în vulgaritate, pentru proporția și la urma urmei aplombul comic investit în conturarea nu a unor simple caricaturi, ci a unor ipostaze reale și vii dintr-un stadiu caricatural al existenței umane.

Chițimia II, în interpretarea lui Emil Coșeru, este o insinuare și atîta tot. Realizată cu un expresiv aer misterios, cu tonuri și gesturi luminate de o detașare de lucruri și pămînt — ea nici nu ar fi avut de sugerat mai mult, pentru că și în text este o insinuare, și nu o prezență cu funcții complexe. Pentru tot ceea ce sugerează spectacolul, ambianța scenografică a lui George Doroșenco are o importantă contribuție, în sensul celor spuse la începutul acestui comentariu.

■ VINĂTOAREA REGALĂ A SOARELUI

de Peter Shaffer

Redeschiderea somptuoasei clădiri a Teatrului Național ieșean s-a făcut sub auspicii elevate; patru titluri pe afix, de ample ecouri, grupînd două reluări — Petru Rareș de Horia Lovinescu și Poveste de iarnă de William Shakespeare — alături de două pro-